

Remeték földjén - a szerzetesek nyomában

Teremtésvédelmi kirándulás a Bakonyban

Szakterület: Teremtésvédelem

Célcsoport: 3-6. évfolyam

Téma: Teremtésvédelmi nap leírása, kirándulás Magyarország észak-dunántúli részére, **Zirci** Ciszterci Apátság és Arborétum, Szent Maurícius Monostor, Erdők Háza – **Bakonybél**.

Egy teremtésvédelmi nap forgatókönyvét kínáljuk a Bakonyban. A Zirci Apátságban, illetve a bakonybéli Szent Maurícius Monostorban élő szerzetesek (ciszterci és bencés) életmódjába szeretnénk betekintést nyerni, velük együtt imádkozva, a Taizé-i dalokat megszólaltatva. A bakonybéli Erdők Házában pedig megismerkedhetünk a faműves mesterségek alapjaival, illetve a Bakony növény-és állatvilágával. Mindeközben nem felejtkezünk el a gasztronómiai ínycsengések kóstolásáról sem és a modern technika segítségével geoládát is kereshetünk. Ha időnk engedi, rövid sétát tehetünk a festői szépségű Borostyán kúthoz, ami közel van a monostorhoz.

A szakmai anyag elsősorban egyházi iskolákban tanító pedagógusok (iskolák) számára készült. Célja, hogy leírásával, ötleteivel egy teremtésvédelmi nap megszervezését segítse és ennek terhet levegye a pedagógusok válláról. – További cél, hogy minél nagyobb hangsúlyt fektessenek az iskolák a teremtésvédelem területén belül, a fenntarthatóságra való törekvésre, a régi hagyományok ápolására, ezen belül is, a szerzetesek életének megismerésére. – Közvetett cél az is, hogy felkeltse az anyag azoknak az egyházi iskoláknak az érdeklődését a lehetőség iránt, akik eddig még nem éltek egy teremtésvédelmi nap megszervezésének lehetőségével. A teremtésvédelmi napra fordítható idő: egy tanítási nap, 8-17 óráig.

Készült: 2026. június

Remeték földjén – a szerzetesek nyomában

Teremtésvédelmi kirándulás a Bakonyban

Bakonybél: Borostyán-kút

Mottó:

„Minden összefügg mindennel, és mi, emberi lények mindannyian testvérként egybekapcsolódunk egy csodálatos zarándoklásban. Összeköt bennünket az a szeretet, amellyel Isten szereti minden teremtményét, és amely minket is egybeköt – gyengéd szeretettel – napfívérrel, holdnővérrel, folyófivérrel és földanyával”.

Ferenc pápa Laudato Si apostoli levél (LS92)²

Készítette:

Baloghné Kovács Éva szaktanácsadó, intézményfejlesztés, angol nyelv szakterület

Keller Jánosné szaktanácsadó

2026

¹https://www.csodalatosbakony.hu/index.php?page_id=433&event_id=407 Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

²<https://katolikus.hu/dokumentumtar/laudato-si> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Teremtésvédelmi kirándulás a Bakonyban, a szerzetesek nyomában: Zirc, Bakonybél.....	3
1.1. A teremtésvédelmi nap célja	3
1.2. Háttérinformáció pedagógusoknak a bencés és ciszterci rendről, illetve a kolostor és a monostor különbségeiről.....	4
1.3. Háttérinformáció tanulóknak irodalom és hittan órára ajánljuk.....	6
1.4. A helyszín kiválasztásának indoklása	7
1.5. Előkészületek, bármely más helyszínnél is alkalmazható segítségnek szánjuk ...	8
1.6. Előzetes előkészületek: ráhangolódás a remeték befelé forduló életmódjára	9
2. Lebonyolítás.....	10
2.1. A teremtésvédelmi nap lebonyolításának menete	10
2.2. A teremtésvédelmi nap részletes útvonala.....	11
3. Visszajelzések kérése a résztvevő kollégáktól.....	17
4. Kiegészítő programok az Észak-Dunántúlon.....	17
7. MELLÉKLETEK.....	20

1. Teremtésvédelmi kirándulás a Bakonyban, a szerzetesek nyomában:

Zirc, Bakonybél.

Egynapos kirándulás a Bakonyban, ahol bencés és ciszterci szerzetesek élnek, éltek kolostorokban, amik érdekesek arra, hogy alsó és felső tagozatos tanítványaink betekintést nyerhessenek a remeték egyszerű életébe, mindennapi vallásos, alkotó tevékenységeikbe. Célunk, hogy tanítványaink megismerjék a bencés és ciszterci szerzetesek életmódját, hiszen a bakonybéli Szent Maurícius Monostor bencés alapítású, míg a Zirci Apátság ciszterci fennhatóságú. Ezen a környéken még más bencés alapítású remeteség is van (Kamalduli Remeteség – Majk), ami sokkal látogatottabb, így ezeket nem járjuk be ezen a kiránduláson. Figyelmünket a Bakony erdeire (növény-és állatvilágára; faműves mesterségekre) és ezzel együtt az elcsendesedésre is ajánljuk.

Időpont: május-június, vagy szeptember-október

Időtartam: 6-7 óra oda-vissza utazás nélkül

Résztvevők: alsó és felső tagozatos tanulók, tanítóik, tanáraik, kb. 40 fő

Helyszínek:

- Zirci Apátság – Zirc
- Szent Maurícius Monostor – Bakonybél (Bakonybéli Borostyán-kút vagy Szent-kút kápolna - opcionális)
- Erdők Háza - Bakonybél

Gyülekező: Zirci Apátság, Zirc Megközelítés

A helyszínre eljutás lehetőségei: vonattal, vagy egyéb közlekedési eszközzel (opcionális)

Étkezés: önellátó, saját keletkezett hulladékunkat hazavisszük magunkkal

1.1. A teremtésvédelmi nap célja

- *Az egész napot hassa át a bencés és ciszterci szerzetesek életmódjának és értékeinek megismerése. Fel kell fedeznünk magunkat ebben az imákkal teli, értékes világban! Látnunk kell a remeték sokrétű tevékenységét, hagyományait (szokásait) is, így kapcsolódunk mi, itt lent a Földön a Jóistenhez. Isten teremtette mindezt, embert, növényt, állatot.*

- Szeretnénk, ha az idelátogató gyerekek megismernék a bencés és ciszterci szerzetesek igen nehéz életét. Jó lenne, ha érzékelnék a remeték belső gondolat,- és érzélemlátát, ami a külső szemlélő által kevésbé észrevehető. Mély hitüket, egyszerű, hétköznapi, szorgos munkájuk nyomait szeretnénk meglátatni a zirci apátságban, illetve a bakonybéli monostorban.
- Felfedeztetjük a gyerekekkel a bencés és ciszterci alapelvek közötti azonosságokat és különbségeket. Felhívjuk a figyelmet a puritán, vallásos környezetre és próbáljuk meglátatni velük Isten csodálatos munkáját, benne az emberek hitét.
- Az alsó és felső tagozatos tanulók teremtésvédelmi napi hagyományának kialakítása.
- Közösségi érzés fejlesztése az alsó és felső tagozatos tanulók tagjaiban.
- A keresztény gyermekek teremtett világhoz való pozitív hozzáállásának és felelősségérzetének fejlesztése, közös élményszerzés.

1.2. Háttérinformáció pedagógusoknak a bencés és ciszterci rendről, illetve a kolostor és a monostor különbségeiről

A bencés rend kialakulása:

A benedeki Regula alapján szerveződő közösségek erősebben hangsúlyozták a közösségi életet, a szigorú napirendet és a „ora et labora” (imádkozzál és dolgozzál) elvet. Ezek a közösségek zártabb, szabályozottabb rendszert alkottak, ami a „claustrum” szó jelentésével is összhangban van. Nagyobb hangsúlyt fektetett a közösségi életre, a közös tevékenységekre. Bár az imádság itt is központi elem, de gyakran kiegészült oktatással, betegápolással, kétféle munkával.

1950-ben, amikor mintegy 300 bencés élt Magyarországon, a magyar bencés szerzetesek számát 70-ben maximálták. Napjainkban öt helyen: Bakonybélben, Budapesten, Győrben, Pannonhalmán és Tihanyban vannak működő bencés rendházak, ezekben 76 szerzetes él (2008-as adat). A magyar kongregációhoz tartozik a São Paulo-i magyar bencés perjelség (1953 óta), illetve a szlovákiai Komáromban a bencés rendház. Pannonhalmán napjainkban is magas színvonalú oktatás folyik. Az iskolába csak bentlakásos tanulók járhatnak, akik elfogadják a keresztény és bencés értékrendet. Győrben is működik egy bencés gimnázium. Magyarországon: Szent Gellért, Szent Mór, Jedlik Ányos, Czuczor Gergely, Rómer Flóris- ők híres magyar bencések voltak.³

³ <https://hu.wikipedia.org/wiki/Benc%C3%A9sek> Utolsó letöltés: 2026.01.27.

A ciszterci rend kialakulása:

A világtól elvonulni vágyó szerzetesek számára kiváló hely volt a Bakony szíve, az egykori királyi udvarháznak is otthont adó Zirci medence. Szent Benedek a 6. század közepén szabályzatot, Regulát állított össze a szerzeteseknek. Szent Benedek jellemét és Reguláját a mély hitre alapozott vallásosság, a szelídség és erő, az egyszerűség és komolyság, az imádság és a munka szeretete jellemzi. Az őt követő szerzetesek életének három fő eleme az istendicséret vagyis a közösen mondott imádság (zsoltározás, zsoltosma), a közösség és az egyház érdekében végzett mindennapi munka, valamint az egyéni imádságos lelki és szellemi művelődés. Belső életrendjükben a ciszterciek visszaállították az imádság és a munka egyensúlyát. Elvetettek minden kényelmet és engedményt, amely ellenkezett a Regula által megkívánt szegénységgel és egyszerűséggel. Saját kezük munkájából akartak megélni. Ezért kezdetben elutasítottak minden olyan jövedelmet, járadékot, tizedet, amelyért nem ők dolgoztak meg. Monostoraikat a lakott helyektől távol építették, és gyakran olyan földeket tettek termékkennyé, amelyek még sohasem voltak megművelve. Szent Benedek utasítása szerint a ciszterciek nagy figyelemmel fogadták a vendégeket, zarándokokat, szegényeket. A szegényeknek rendszeresen élelmiszert osztottak.

A magyarországi ciszterciek létszáma 2011 januárjában 29 örökfogadalmas, ebből tizennégy fiatal, 44 év alatti, a többi mind 75 feletti, a növendékek száma 3. Mauro Giuseppe Lepori ciszterci generális apát elfogadva Dékány Sixtus apát lemondását 2017. június 14-ével kinevezte Bérczi Bernátot a Zirci Ciszterci Apátság kormányzóperjelévé.⁴

A monostor és kolostor közötti különbség:

A monostor szavunk a görög „μοναστήριον” (monasztérion) szóból származik, melynek gyökere a „μόνος” (monosz), jelentése: „egyedül” vagy „magányos”. Ez arra utal, hogy eredetileg olyan helyet jelölt, ahol az egyének elvonultan, a világtól elkülönülve éltek. A latin változata, a „monasterium” szintén ezt a jelentést hordozza.

A kolostor kifejezés a latin „claustrum” szóból ered, amelynek jelentése „elzárt hely”, „zár” vagy „retesz”. Ez a szó a „claudere” (zárni) igéből származik, és a szerzetesi élet egyik központi elemére, a külvilágtól való elzárkózásra utal.

Már az etimológiai vizsgálat is sejtetni engedi, hogy míg a monostor inkább a magányos, elvonult életmódra, addig a kolostor inkább a külvilágtól való elzárkózásra helyezi a hangsúlyt.

⁴ <https://zirciapatsag.hu/apatsag/szerzetesek> Utolsó letöltés: 2026. 02. 04.

A keleti monostorokban a szerzetesek (monakhosok) központi feladata az istendicsőítés, a liturgikus szolgálat és a szemlélődő imádság volt.

A monostorokban nagyobb hangsúlyt kapott a szemlélődő, kontemplatív életmód és az egyéni lelkiesség.

A nyugati kolostorok szerepe történelmileg ennél sokrétűbb volt. Amellett, hogy az imádság és a lelki élet központjai voltak, a középkorban a tudás és a kultúra őrzői is lettek. A kolostorok könyvtáraiban és scriptorumaiban másolták és őrizték meg az ókori műveltség számos emlékét.

A kolostorok gyakran oktatási központként is működtek, iskolákat tartottak fenn. Emellett a mezőgazdasági innovációban, a földművelés fejlesztésében is jelentős szerepet játszottak. Számos kolostor rendelkezett saját birtokkal, ahol a szerzetesek gazdálkodtak.⁵

1.3. Háttérinformáció tanulóknak irodalom és hittan órára ajánljuk

A keresztényüldözések idején voltak, akik nem érezték elég erősnek magukat a szenvedések elviselésére. Ilyen volt Remete Szent Pál is, aki alig húszévesen inkább elmenekült az egyiptomi Théba közelében lévő pusztába. Végül, az üldözés elmúltával is ott maradt. Egy barlangban élt. Ráébredt, hogy vagyonát hátrahagyva, kivonulva a sivatag peremére, teljesen Istennek szentelheti az életét. Imádkozott, két keze munkájával tartotta fenn magát. Idővel híre ment, hogy egy bölcs férfi él a pusztaságban. Sokan keresték fel, hogy tanácsot kérjenek tőle. Voltak közöttük olyanok is, akik nem tértek vissza többé a városba: Pálhoz hasonlóan ők is elvonultak a világtól, hogy ott csak Istennel foglalkozzanak, csak rá figyeljenek.

Pállal egy időben élt Szent Antal apát. Kiskorától fogva kereszténynek nevelték. Egyszer a szentmisén hallotta Jézus és a gazdag ifjú találkozásának történetét (Mt 19,16–26), ami annyira szíven ütötte, hogy eladta minden vagyonát, s kiköltözött a városból a pusztába, hogy teljesen Istennek éljen. Először remete volt, vagyis magányosan, egyedül élő ember; később azonban elkezdte összegyűjteni a többi remetét és közösséget szervezett. Csapatot szervezett, összefogta azokat, akik hasonlóan gondolkodtak a hitükről. Így született meg az első kolostor, ahol közösen imádkoztak, dolgoztak, gondoskodtak egymásról. Tulajdonképpen ezzel jött létre a szerzetesi életforma.

⁵ <https://fort-monostor.hu/mi-a-kulonbseg-a-monostor-es-kolostor-kozott/> Utolsó letöltés: 2026.02.04.

Szent Benedek élete hasonlított Szent Antaléhoz: előbb remeteként kereste a hivatását, majd közösség szerveződött körülötte, és így szükségessé vált, hogy szabályzatot írjon társai számára. A közösség életét a szigorú helyhez kötöttség, a fizikai munka, a tanulás és a közös imádság jellemezte. Jelszavuk „Ora et labora”(„Imádkozzál, és dolgozzál!”) volt.

A szerzetesközösségek házait idővel elkezdtek megkülönböztetni: a monostor olyan, templommal egybeépült szerzetesházat jelent, amelyben minden megtalálható. Sokszor egy birtok is tartozott hozzá – a szerzetesek itt, egy helyen, zárt közösségben végezték minden feladatukat. A jelentősebb monostorokhoz iskola is kapcsolódott: itt nevelték a szerzetesek következő generációját. Idővel ezek az iskolák a tudás, a műveltség, a kultúra központjaivá váltak.

Magyarország első iskoláját a Pannonhalmi Főapátsághoz kapcsolódóan alapították, 996 körül.

A kolostor ellenben inkább a lakóhelyül szolgáló, szerényebb szerzetesházakat jelöli. A két kifejezést olykor szinonimaként használják, felcserélik egymással.⁶

1.4. A helyszín kiválasztásának indoklása

Miért a bencés és ciszterci szerzetesek nyomában járunk?

A bencés remeték földjén járunk. Mint már többször, most sem az ismert helyeket kerestük fel (Tihany, Pannonhalma), hanem a rejtett kincseket, Bakonybél és Zircet. Bakonybélben még fellelhetjük és testközelből megfigyelhetjük a monostorokban élő szerzeteseket. Ha jó időpontban járunk ott, akkor együtt imádkozhatunk velük és kétkezi munkájuk gyümölcseit is megcsodálhatjuk. Azért is közel áll hozzánk, mert ők is tevékenyen részt vesznek oktatásban, hitterjesztésben. Bakonybél kezdettől fogva a békesség, a kiengesztelődés helye, a csendes belső úton megtalált harmónia, lelki integritás közvetítője. Mivel a Bakony gyönyörű erdeiben járunk, érdemes betérni az Erdők Házába is, ami közel van a monostorhoz. Mindkét helyen sok küzdelem árán, sok jó szándéknak, egyházi, állami és uniós támogatásnak köszönhetően mára jobbára felújított, megszépült környezetben élhetik a szerzetesek az életüket Szent Benedek szellemében, az imádság és munka ősi életformájában.

Bakonybél után érdemes megállni és megcsodálni a barokk stílusú Zirci Ciszterci Apátságot. Érdekes látnivalókat találunk a mellette lévő Bakonyi Természettudományi Múzeumban és a monostor szomszédságában lévő arborétumban is.

⁶ Időtrend-Ecclésia Kiadó-6.o. Tanári Kézikönyvből <https://pecsiegyhazmegye.hu/lelkipasztorkodas/hitoktatas/modszertan/3323-ido-trend-munkatankonyv-6-osztaly> Utolsó letöltés: 2026. 02. 25.

7

1.5. Előkészületek, bármely más helyszínnél is alkalmazható segítségnek szánjuk

- konkrét helyszín, időpont kiválasztása, meglévő erőforrások feltérképezése (tárgyi, személyi, és eszközszükséglet)
- tervezett helyszín feltérképezése, pontos idő és útvonalterv készítése
- helyszínek, időpontok lefoglalása
- résztvevők tájékoztatása a teremtvédelmi nap tervezett helyszínéről, tervezett idejéről
- tízórai, illetve ebéd környezettudatos lebonyolítása (a résztvevők saját evőeszközeinek bevonásával, szelektív hulladék gyűjtésének megoldásával)
- menetrend, forgatókönyv elkészítése, megosztása a pedagógusokkal
- a pedagógus kollégák előzetes tájékoztatása a teremtvédelmi nap eseményeiről, várható forgatókönyvről (lásd 1. sz. melléklet)

⁷ https://www.ksh.hu/docs/teruletiatlasz/kozig_beosztas.png https://www.ksh.hu/teruletiatlasz_jarasok Utolsó letöltés: 2026. 01. 28.

- központi üzenet írása az e-naplóba a szülők számára és a tanulók üzenőfüzetébe, a teremtésvédelmi nap programjáról, illetve a fenntartható célokról, miszerint saját evőeszköz, pohár és ételhordó biztosítása, stb. (lásd 2. sz. melléklet)
- a teremtésvédelmi nap lebonyolításáról, visszajelzés kérése a résztvevő pedagógusoktól Google Űrlapon keresztül (Mi volt a jó? Elérte-e a teremtésvédelmi nap a célját? Mit csináljunk másképp?)

1.6. Előzetes előkészületek: ráhangolódás a remetek befelé forduló életmódjára

- Hittan órán: Szent Benedek atyánk Laudes könyörgései

Krisztus, igaz Mesterünk, irányítsd szívünket!

Hogy napról napra elforduljunk a rossztól és a jót tegyük,
– meghaljunk a bűnnek és éljünk Istennek.

Hogy tisztán és megosztás nélkül adhassuk át magunkat neked,
– és testvéreinket készséges szívvel szolgáljuk.

Hogy a jó munkát, amit mindnyájunkban elkezdtl,
– fejezd be és vezess el az örök életre. ⁸

- Ének-zene órán: Taize-i énekek tanulása

Áldott légy , Uram...⁹

A béke napja közel van...¹⁰

A világnak Krisztus kell...¹¹

Békesség legyen velünk...¹²

Bizakodjatok, jó az Úr...^{13 14}

- Rövid, 1:50 hosszúságú kisfilm megtekintése a bakonybéli Szent Maurícius Monostor szerzeteseinek életéről ¹⁵
- Irodalom és hittan órán: előzetes feladatként pár mondatos felkészülés a bencés szerzetesrend alapításáról (lásd az 1.3.pontban)

⁸ <https://kattima.hu/hu/app/pray/bences-zsoltosma-l-a-u-d-e-s-szent-benedek-atyank-120719> Utolsó letöltés: 2026.01.28.

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=ghy8AbpdoSA> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

¹⁰ https://www.youtube.com/watch?v=KXP_SzehPJQ Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=zLweOCLfu9A> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=XCPptxBH-e4> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=ZdeHH31dBM8> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

¹⁴ <https://www.keresztenyudalok.hu/enekek?p=3> Utolsó letöltés: 2026.02.01.

¹⁵ <https://www.facebook.com/reel/928471979645361> Utolsó letöltés: 2026. 02. 25.

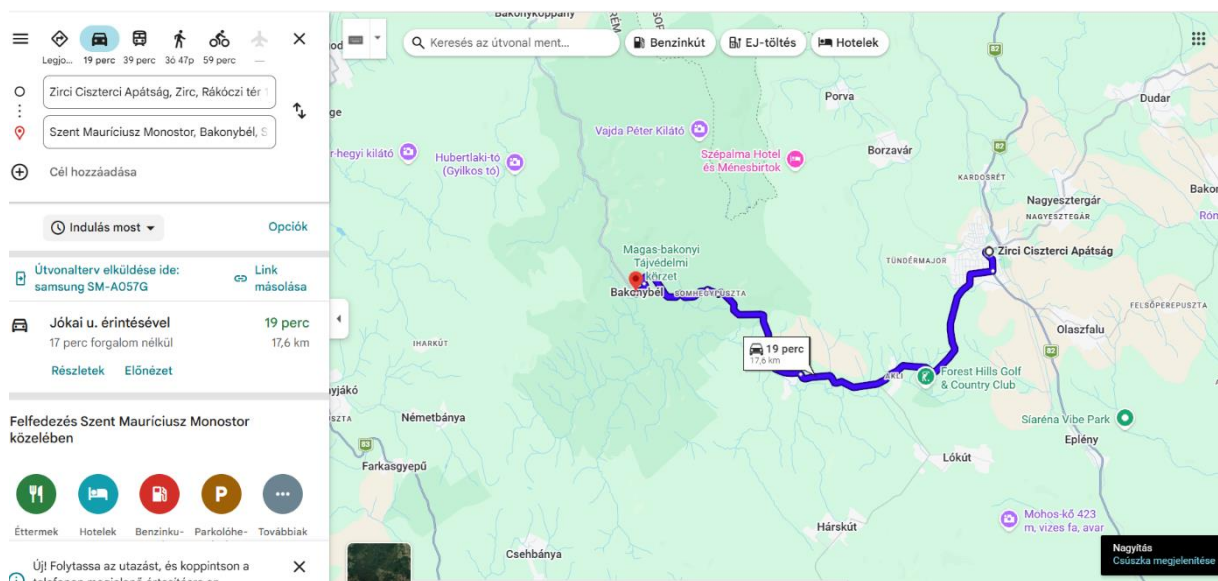
- Digitális kultúra órán: Szófelhő készítése a gyerekekkel, a tanító irányításával, a kiránduláson megtekintendő látnivalókról. <https://wordart.com/create> (lásd 3. sz. melléklet)
Utolsó letöltés: 2025. 09. 22.

Szavak: Szent Benedek, imádság, remeték, szerzetesek, monostor, kolostor, Majk, Bakonybél, Zirc, apátság, ciszterci, bencés,

- **várható tanulói produktum:** a bencés szerzetesek jelmondatával („Ora, et labora.”) díszített könyvjelző készítése, esetleg Szent Benedek arcképével díszítés (számítógépes technikával). A lehetséges könyvjelző fotója a 4.sz.mellékletben található.

2. Lebonyolítás

2.1. A teremtésvédelmi nap lebonyolításának menete

Utolsó letöltés a Google térképről 2026.02.25.

- utazás a helyszínre
- közös könyörgés Szent Benedek atyánk Laudes könyörgéseivel a teremtésvédelmi nap sikeres megvalósulásához, amit előzetesen hittan órán megtanultunk (lásd az 1.6. pontban)

- Könnyen bejárható séta szakvezetéssel a **Zirci Apátság** Bazilikájába és a Múemlékkönyvtárba ¹⁶, illetve szakvezetés nélkül a Királyterembe és a Vörös Toronyba, ha időnk engedi, megcsodáljuk az arborétum növényvilágát is.

Az apátság megtekintése után lehetőség van egy 5 helyszínt felölelő multi-geoláda keresésére. A tanítók belátása szerint, akár egy geoláda keresése is lehetséges.

- 30 perces buszút után a festői szépségű **Bakonybél** településre érünk, ahol a bencés **Szent Maurícius Monostor** életébe kaphatunk betekintést. Ha megfelelő időben térünk be (13 órakor: Napközi imaóra - 20 perc) akkor együtt imádkozhatjuk velük a zsoltármát. Ezután kétkezi munkájuk gyümölcseit is megkóstolhatjuk. Belépőjegytípustól függően, a bakonybéli monostori gazdaság életébe is betekintheünk: gyógynövényes padlás és kert; bronzműhely, könyvkötő műhely, konyha, labirintus, teremésvédelmi tanösvény, filmvetítés.
- A monostor megtekintése után, a közeli **Erdők Házába** térünk be, ahol szakvezetéssel erdészeti és vadászkiállítást tekintünk meg, illetve faműves mesterségek tevékenységeibe pillanthatunk be.
- Rövid séta után a **Borostyán-kúthoz** is vezethet utunk, közben legalább gondolatban járjuk végig Jézus útját a stáció soron.

2.2. A teremésvédelmi nap részletes útvonala

a) Zirci Apátság + Geoláda keresése (Zirci séta), Zirc

17

Szakvezetéssel megcsodáljuk a Bazilika külső homlokzatát és belső enteriőrjét. Szeretnénk tanítványaink figyelmét ráirányítani arra, hogy Isten nagyságát mutatja a tornyok és a templom belső boltozatának magassága, a főoltár mérete. Jó lenne, ha azt is észrevennék a

¹⁶ <https://turizmus.zirciapatsag.hu/elheretosegek/> Utolsó letöltés: 2026. 02. 25.

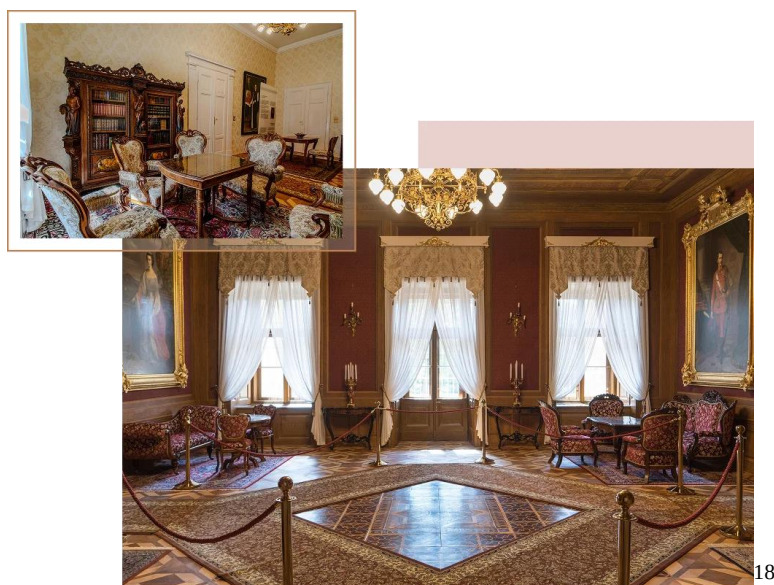
¹⁷ <https://csodalatosmagyarorszag.hu/hirek/itthon/a-ciszterci-rend-magyarorszag-i-kozpontja-a-zirci-ciszterci-apatsag/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

tanulók, ami a szerzetesek életmódjára utal: felhajtható ülések, zsolozsmás könyvek a napi többszöri imához. Mivel a főoltár a Nagyboldogasszonyt ábrázolja, itt felolvashatjuk a hit-tan órán elmondott Laudes könyörgéseket (lásd az 1.6.pontban), illetve énekeljük el a csoport által ismert Mária éneket is.

Szakvezetéssel belépünk a Műemlékkönyvtárba is, ahol a 65000 darabszámú hatalmas egy-házi gyűjtemény nagyságát is átérezhetjük, összehasonlítva iskolánk pár száz darabos könyv gyűjteményével.

Ezután már szakvezetés nélkül megszámlolhatjuk a Vörös Torony lépcsőfokait (146 db), majd a torony tetején lenyűgöző látvány tárul elénk a Bakony gyönyörű erdeire.

Mivel annak idején lakosztályt is építettek az előkelő vendégeknek, így a Királyteremben a tanulók beleképzelhetik magukat a barokk kor királyai és azok vendégeinek életstílusába.

18

Az apátság mögött az arborétum fáiban és bokraiban gyönyörködhetünk.

19

¹⁸ <https://turizmus.zirciapatsag.hu/latnivalok/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

¹⁹ <https://www.termeszettjaro.hu/hu/poi/termeszetvedelmi-terulet/zirci-arboretum/26927306/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 11.

- Az apátság és arborétum megtekintése után lehetőség van egy 5 helyszínt felölelő multi-geoláda keresésére. A láda koordinátája 5 pontról szedhető össze. A pontokat úgy jelölték ki, hogy begyűjtésükhöz ne kelljen belépőt fizetni, de érdemes betérni, ha már felkeresték a nevezetességeket. Ha sorban keresitek a pontokat, akkor közelítetek a ládához és szép sétát tesztek Zircen. A teljes kereső séta hossza 2500 méter. A láda egy tiszafa tövében keresendő, kövekkel álcázva. A kapott koordináta a láda rejtekére mutat. A láda, egy téglaszerű, műanyag doboz, bokor és kőfal között van elrejtve. A főtéren és az arborétumban játszótér is található. ²⁰

A geoláda jelenség leírása az 5.sz.mellékletben olvasható.

Időtartama: kb. 2,5 óra (Arborétummal, geoláda kereséssel együtt).

b) Utazás busszal Zircről Bakonybélbe

A buszút alatt lelki ráhangolódás Taizé-i énekekkel (lásd az 1.6. pontban, az előkészületeknél)

Időtartam: kb.30 perc

c) Szent Maurícius Monostor, Bakonybél

21

A monostor előtti térre érkezve kérdésekkel irányítjuk rá a figyelmet a szerzetesek életmódjára. Ezek a kérdések a következők:

1. Hová, melyik faluba érkeztünk?

Válasz: Bakonybél.

2. Honnan eredhet, mire mutat rá ez az elnevezés?

²⁰ <https://geocaching.hu/caches.geo?id=978&scores> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

²¹ <https://csodahelyek.hu/2025/03/09/szent-mauriciusz-monostor-bakony/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

Válasz: A Bakony legbelsejében, sűrűjében járunk.

3. Miért itt telepedtek le a bencés szerzetesek?

Válasz: Mert el akartak vonulni a világ zajától, az emberektől. Közelebb akartak kerülni Istenhez.

4. Mivel tölthetik el a napjaikat?

Válasz: Imádkoznak, olvasnak, dolgoznak.

5. Hányszor mondanak el közös imádságot naponta? (Rávezetés: annyi, amennyi boldogság van.)

Válasz: Az imádság elsősorban közös, napi nyolc alkalommal elvégzett kórusimádság (zsoltosma).

6. Mit olvasnak a bencés szerzetesek?

Válasz: Bibliát, zsoltosmás könyvet, vallásos írásokat.

7. Hol és mit dolgoznak az itt élő remeték? Erre rá kell vezetni a gyermekeket.

Válasz: A kertben gazdálkodnak (gyógynövények, haszonnövények nevelése, feldolgozása); a bronzműves műhelyben keresztény jelképeket állítanak elő fémről (keresztek); a könyvkötő műhelyben vallásos témájú könyveket kötnek be.

8. Hány remete él jelenleg a monostorban? (Ha 3.osztályosokkal látogatunk oda, akkor a koruk számát is megadhatjuk.)

Megtudhatod a választ, ha Mózes parancsainak számából kivonsz egyet. Válasz: 9 fő.

A kérdések megválaszolása után még egy fontos dologra hívjuk fel a figyelmet: a monostorban élő szerzetesek egész életükben tanulják azt, hogy hogyan élhetnek jól *egymás szeretetében*. Ez a mi (gyerekek, felnőttek) feladata is.

Ezután a monostor külső és belső világát fedezzük fel egy közös séta alkalmával. Ha megfelelő időben térünk be (13 órakor): Napközi imaóra - 20 perc) akkor együtt imádkozhatjuk, hallgathatjuk végig a szerzetesek zsolozsmáját.

Ezt követően kétkezi munkájuk gyümölcseit is megkóstolhatjuk. Belépőjegytypustól függően, a bakonybéli monostori gazdaság életébe is betekinthetünk: gyógynövényes padlás és kert; bronzműhely, könyvkötő műhely, konyha, labirintus, teremtsésvédelmi tanösvény, filmvetítés. Egy rövid részlet a filmből, melyet teljes terjedelmében láthatnak személyesen, a monostor kiállítóterének vetítőtermében. Az eredeti filmben interjúk keretein belül ismerkedhettek meg a közösség tagjaival - a trailer alatt pedig az Ausculta Énekegyüttes csodás éneke hallható (Ausculta Énekegyüttes - Lassus Siralmak: Lamentationes Jeremiae Prophetæ Ferial V, Lectio II.)²² Gasztronómiai élményben lehet részünk a monostor területén: gyógynövényes csokikat²³ és teákat²⁴, valamint levendulás kekszet²⁵ kóstolhatunk.

26

Időtartam: kb. 1,5 óra

d) Erdők Háza, Bakonybél

²² <https://www.facebook.com/reel/928471979645361> Utolsó letöltés: 2026. 02. 25.

²³ <https://shop.bakonybel-monostor.hu/termekategoria/gyogynovenyes-csokoladek/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 18.

²⁴ <https://shop.bakonybel-monostor.hu/termekategoria/gyogynovenyek-teak/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 18.

²⁵ <https://shop.bakonybel-monostor.hu/termekategoria/bonbonok-kekszek-ostyak/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 18.

²⁶ <https://csodahelyek.hu/2025/03/09/szent-mauriciusz-monostor-bakony/> Utolsó letöltés: 2026. 03. 04.

27

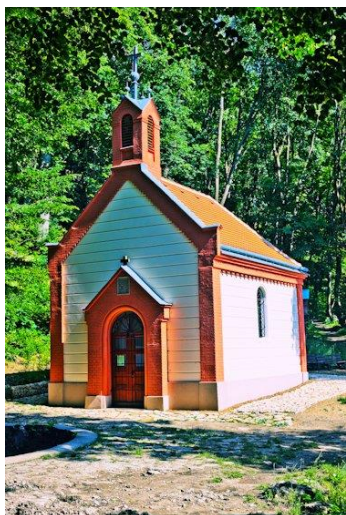
A Szent Gellért téren áll még a Zirci Apátság volt gazdasági épülete is. Régen ez volt a magtár. Ma az Erdők Háza kiállításnak ad otthont. Rávezető kérdést tegyünk fel a tanulóknak: Miket láthatunk majd az Erdők Háza múzeumban? (Gondolj arra, hogy mit jelent a múzeum neve?)

Erdészeti és vadászati kiállítás vezetéssel. A Bakony élővilága és kőzetei. A gyűjtemény földszinti terme magát a természetet mutatja be. Az emeleti terem a természetben élő, dolgozó, annak javait hasznosító erdész, vadász és a faműves mesterségek tevékenységével ismerttet meg.²⁸

Az egész napot áthatotta, de itt kristályosodik ki leginkább a teremtet világ egysége. Láthatjuk az ember fontos munkáját, a gyönyörű természeti kincsek között.

Időtartam: kb. 1 óra

e) Borostyán kút, Bakonybél (opcionális)

29

²⁷ <https://bakonybel.kornyeke.hu/en/bakonyi-erdok-haza> Utolsó letöltés: 2026. 03. 18.

²⁸ <https://www.bfn.hu/hu/latogatohelyek-3/erdok-haza-bakonybel> Utolsó letöltés: 2026. 03. 18.

²⁹ <https://bmtb.hu/latnivalok-a-bakonyban/borostyan-kut> Utolsó letöltés: 2026. 03. 18.

Utunk zárásaként rövid sétával eljuthatunk a bakonybéli Borostyán kúthoz, melyhez egy stációsor is vezet. Útközben, ha nem is állunk meg minden megállónál, de egy-egy imát elmondhatunk a sikeres nap zárásaként.

Időtartam: 30 perc

f) Indulás haza

3. Visszajelzések kérése a résztvevő kollégáktól

Az esemény után a szervezésben résztvevőkkel összegezzük a teremtvédelmi nap tanulságait, Google űrlapon keresztül. A résztvevőknek is lehetőséget biztosítanak a szervezők arra, hogy elmondják benyomásaikat a kirándulásról.

Szempontok:

- a résztvevők elégedettsége
- időtervvel, menetrenddel való elégedettség
- felmerülő nehezítő körülmények, azok megoldása
- szükséges eszközök elégsége
- a helyszíni feltételek megfelelősége
- esetleges változtatási ötletek

4. Kiegészítő programok az Észak-Dunántúlon

Dél-Bakony, Nagyvázsony és környéke:

- Nagyvázsonyi Kinizsi Vár <https://kinizsivar.hu/> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Szent Mihály Kolostor romjai https://szallas.hu/programok/szent-mihaly-kolostor-romjai-nagyvazsonyp7474?_gl=1*k6viyd*_up*MQ..*_ga*MTcwNzQzNzAwNS4xNzY3ODEwOTEx*_ga_8QFX7JXGKS*czE3Njc4MTA5MDkkbzEkZzAkdDE3Njc4MTA5MTEk-ajU4JGwwJGgw Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Postamúzeum https://szallas.hu/programok/postamuzeum-nagyvazsonyp2961?_gl=1*k6viyd*_up*MQ..*_ga*MTcwNzQzNzAwNS4xNzY3ODEwO

[TEEx* ga 8QFX7JXGKS*czE3Njc4MTA5MDkkbzEkZzAkdDE3Njc4MTA5MTEk-ajU4JGwwJGgw](#) Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

- Zichy Kastély https://szallas.hu/programok/zichy-kastely-nagyvazsony-p7469? gl=1*1pqtaz* up*MQ.* ga*MTcwNzQzNzAwNS4xNzY3ODEwOTEx* ga 8QFX7JXGKS*czE3Njc4MTA5MDkkbzEkZzAkdDE3Njc4MTA5MTEk-ajU4JGwwJGgw Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Kinizsi kilátó <https://kirandulastervezo.hu/latnivalo/nagyvazsony/kinizsi-kilato> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Hölgykő-vára <https://varlexikon.hu/holgyko> Utolsó letöltés: 2026.01.28.

Bakony

- Vajda Péter Kilátó, Kőrös hegy https://www.csodalatosbakony.hu/index.php?page_id=432&product_id=702 Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Kaland Hegy Eplény, változatos erdei élmények a Bakony szívében - Mezőtlábas tanösvény -Játéksziget <https://kirandulastippek.hu/bakony-veszprem/kaland-hegy-epleny-valtozatos-erdei-elmenyek-a-bakony-sziveben> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Mencshely- Talpkaland Mezőtlábas Park <https://www.talpkaland.hu/> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

Cuha patak völgye-szurdok-túra

- Cuha-völgyi vasút (Bakonyvasút) https://www.csodalatosbakony.hu/index.php?page_id=432&product_id=669 Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Cuha szurdok túra <https://kirandulastippek.hu/bakony-veszprem/cuha-szurdok> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

További látnivalók Bakonybélben

- Pannon Csillagda <http://csillagda.net/> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.
- Hubertlaki-tó (Gyilkos tó) <https://kirandulastippek.hu/bakony-veszprem/hubertlaki-to-a-bakonyi-gyilkos-to> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

30

³⁰ <https://kirandulastippek.hu/bakony-veszprem/hubertlaki-to-a-bakonyi-gyilkos-to> Utolsó letöltés: 2026. 01. 21.

7. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

Kedves Kollégák!

Teremtésvédelmi napot tartunk a Bakonyban, Veszprém vármegyében iskolánk alsó és felső tagozatos tanulóinak, melyben célunk betekinteni a bencés és ciszterci rend remetéinek életébe.

Az osztálytanítókat kérjük, hogy írjátok be a tanáriba kitett táblázatba, hogy

- a) melyik osztályban hány tanuló biztosan nem tud jönni.
- b) a diákok szülei önellátó étkezést biztosítsanak gyermekük számára.
- c) figyelmeztessétek a diákokat és szüleiket, hogy hozzanak:
 - plédet vagy szivacsot leüléshez,
 - sapkát vagy fényvédő krémet nap ellen, esőkabátot.

d) Várható hazaérkezés: a késő esti órákban.

31

32

Napirend:

A buszutak alatt közös ima, Taizé-i dalok éneklése a teremtésvédelmi nap sikeréért.

Érkezés 9 órakor Zircre

9.00-11.30 Zirci Apátság és Arborétum bejárása, geoláda keresése

11.30-12.00 Utazás busszal Bakonybélbe

³¹ A képek hivatkozásai e dokumentum 13. és 15. oldalán találhatóak.

12.00-13.30 Szent Mauríciusz Monostor és Látogatóközpont megtekintése Bakonybélben
13.30-14.00 Hozott ebéd elfogyasztása
14.00-15.00 Erdők Háza Múzeum termeinek körbejárása
15.00-16.00 Séta a Borostyán kúthoz Bakonybélben
16.00 Indulás haza

- Ha van kérdéseitek, észrevételeitek, a szervezőket keressétek.
- Köszönjük a Teremtésvédelmi naphoz való hozzájárulást! Reméljük egy szép teremtésvédelmi hagyomány fog ezáltal kialakulni iskolánkban.

2026. május

A szervezők

2. számú melléklet

Kedves Szülők!

Teremtésvédelmi nap

A buszút alatt közös ima a teremtésvédelmi nap sikeréért.
Érkezés 9 órakor Zircre
9.00-11.30 Zirci Apátság és Arborétum bejárása, geoláda keresése
11.30-12.00 Utazás busszal Bakonybélbe
12.00-13.30 Szent Maurícius Monostor és Látogatóközpont megtekintése Bakonybélben
13.30-14.00 Hozott ebéd elfogyasztása
14.00-15.00 Erdők Háza Múzeum termeinek körbejárása
15.00-16.00 Séta a Borostyán kúthoz Bakonybélben
16.00 Indulás haza

Hoznivalók a hátizsákban:

- pohár (1 db)
- műanyag tányér, evőeszköz
- naptej, szúnyog- és kullancsriasztó
- pléd, szivacs
- esőkabát
- innivaló, tízórai, ebéd
- kényelmes cipő, réteges öltözet, iskola/egyen póló, kis hátizsák,

Szeretettel várjuk a diákokat a programra!

A szervezők

Szófelhő

4. sz. melléklet

Könyvjelzők

Ora et labora

-

*Imádkozzál
és
dolgozzál!*

Ora et labora

Bakonybél

*Imádkozzál és
dolgozzál!*

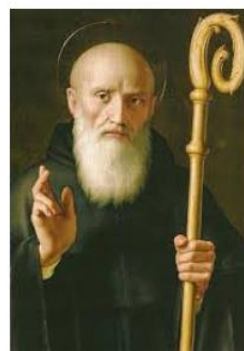
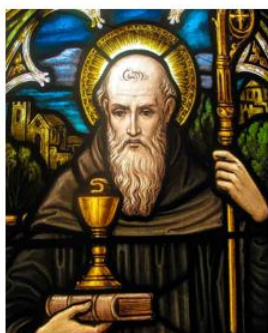
Ora et labora

Szent Benedek

*Imádkozzál és
dolgozzál!*

Ora et labora
Bakonybél
Imádkozzál és dolgozzál!

Szent Benedek

34

³⁴ Saját készítésű könyvjelzők.

5.sz.melléklet

Geoláda keresése: mobiltelefonjaikkal, Geocaching alkalmazáson keresztül élményteli kincskeresés a természeti környezetben.

Célunk: a modern világ vívmányainak hasznosságának felismerése a teremtett világban.

A **geocaching** (ejtsd: geokésing) lényege, hogy egy ládikát (ez a 'geocache', magyarul geoláda) egy játékos elrejt egy olyan helyen, amit felfedezésre, megismerésre érdemesnek tart, majd GPS-szel beméri a rejtékhely koordinátáit, és a bemutatandó látnivalóról egy ismertetőoldalt készít. A geoláda - jóváhagyás után - megjelenik a geocaching.hu honlapon, ahonnan a játékosok letöltik az adatokat saját GPS-ükre vagy mobiltelefonjukra, és megkeresik a geoládát.

A geocaching tehát alapvetően szabadidős tevékenység, természetbarát hobbi. A geocaching-et hazánkban a Magyar Geocaching Közhasznú Egyesület (MGKE) képviseli.

Maga a geoláda általában egy vízhatlanul záródó háztartási műanyag doboz, amely elég nagy ahhoz, hogy elférjen benne egy látogatói napló ('logbook'), egy játékmertető (elsősorban a véletlenül odatévedők számára), egy íróeszköz és néhány apró ajándék. A sikeres megtaláló beírja a látogatás időpontját és a játékban használt nevét a naplóba. A felnőtt játékosok számára többnyire a naplóban található jelszó a legfontosabb zsákmány, mivel ezzel tudják a geocaching.hu oldalon bejelenteni a találatukat és megosztani kalandjaikat. A gyerekeket elsősorban a láda kincsei hozzák lázba: a magukkal hozott ajándékért cserébe választhatnak valami hasonló értékűt a dobozból. A látnivaló, a ládához vezető túra pedig kicsinek, nagynak egyaránt élmény.

Hiszünk benne, hogy valamennyiünkben él a kincskereső ősi szenvedélye és valóságos izgalmat jelenthet egy ilyen játékban akár elrejtőként, akár keresőként részt venni. Ehhez az élvezethez járul még hozzá a helyzetmeghatározó kütyük (GPS-ek, okostelefonok) használatából eredő öröm, ami különösen a mobil, elektronikus ketyerék szerelmeseinek jelenthet további vonzerőt.³⁵

³⁵ Magyar Geocaching Közhasznú Egyesület <https://geocaching.hu/> Utolsó letöltés: 2024. 11. 05.